

діяльність публічних органів управління, а й самі брати більш активну участь у житті територіальної громади.

Таким чином, правові основи інформаційного забезпечення у функціонуванні органів публічного управління мають важливе значення; так, по-перше, відкритість і публічність функціонування органів публічного управління досягається за допомогою засобів інформації, по-друге, суспільство має більш широкі можливості інформаційного забезпечення в прийнятті рішень щодо питань місцевого значення, по-третє, саме інформаційне забезпечення є резервом для залучення широких верств населення щодо вирішення питань місцевого значення. При якісному інформаційному забезпеченні започатковані реформи проводитимуться набагато швидше і будуть сприйняті громадськістю.

ЛІТЕРАТУРА

1. Законодательный процесс. Понятие. Институты. Стадии: Научно-практическое пособие / [ответ. ред. докт. юрид. наук., проф. Р.Ф. Васильев]. – М.: Юриспруденция, 2000. – 320 с.
2. Селіванов В.М. Право і влада суверенної України: методологічні аспекти: [монографія] / В.М. Селіванов – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2002. – 724 с.
3. Баймуратов М.О. Місцеве самоврядування в Україні: до питання формування національної моделі / М.О. Баймуратов // Конституційні засади формування правової системи: матер. міжнарод. наук-практ. конф. (Одеса, 20 квітня 2012 р.) / укладачі. З.В. Кузнецова, А.В. Левенець. – Одеса, 2012. – С. 8.
4. Сіщук А. Місцеві бюджети: недофінансування триває / А. Сіщук // Віче. – 2012. – № 7. – С. 40-43.
5. Про інформацію: Закон України від 6 квітня 2000 року // Відомості Верховної Ради України. – 2007. – № 1642. – Ст.10, 21.
6. Костецька Т.А. Інформаційні основи розвитку місцевого самоврядування / Т.А. Костецька // Матеріали науково-практичної конференції «Актуальні проблеми управління територіями в Україні». – 26-27 листопада 1992 Київ. [віпов. редактори-упорядники збірника А.А. Воронько, М.І. Корнієнко]. – К., 1992. – 378 с.
7. Донецьк. Структура влади. Донецька міська рада V скликання (2006-2011 рр.). – Донецьк: Вид-во «Новий світ», 2007. – С. 230.
8. Про Концепцію Національної програми інформатизації: Закон України від 4 лютого 1998 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 27-28. – Ст. 182.
9. Про Національну програму інформатизації: Закон України від 4 лютого 1998р. // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 27-28. – Ст. 181.

УДК 378.14

ПІСЛЯДИПЛОМНА ОСВІТА В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Красіков О.М., к.військ.н., ст. наук. співробітник

Національна академія внутрішніх справ

Статтю присвячено аналізу різних підходів до професійної освіти, вивченню особливостей вітчизняної системи післядипломної педагогічної освіти та визначенню стратегічних напрямків її подальшого розвитку для ефективного вирішення проблем безперервної освіти в різномірному освітянському просторі України.

Ключові слова: знання, освіта, післядипломна професійна освіта, модернізація системи освіти, різномірнева підготовка.

Красиков А.М. ПОСЛЕДИПЛОМНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ В УСЛОВИЯХ МОДЕРНИЗАЦИИ СИСТЕМЫ ОБРАЗОВАНИЯ УКРАИНЫ / Национальная академия внутренних дел, Украина

Статья посвящена анализу различных подходов к профессиональному образованию, изучению особенностей отечественной системы последиplomного педагогического образования и определению стратегических направлений ее последующего развития для эффективного решения проблем непрерывного образования во многоуровневом просветительском пространстве Украины.

Ключевые слова: знания, образование, последиplomное профессиональное образование, модернизация системы образования, многоуровневая подготовка.

Krasikov A.M. POSTGRADUATE EDUCATION IN THE MODERNIZATION OF THE EDUCATION SYSTEM IN UKRAINE / National academy of internal affairs of Ukraine, Ukraine

The article is devoted the analysis of the different going near trade education, study of features of the domestic system of pedagogical education and determination of strategic directions it subsequent development for the effective decision of problems of continuous education in multilevel elucidative space of Ukraine.

The scale of functions and tasks of postgraduate education is caused necessity of determination of conceptual bases of continuous professional growth of citizens, permanent update of directions, maintenance and forms of studies, in accordance with the necessities of economic and social development of Ukraine. Modern conception of postgraduate education determines aims and tasks in matters of development of professionalism of skilled potential, perfection of functioning of the national system of preparation, retraining and in-plant of specialists training, for professional activity in different industries of economy, state administration, local self-government, but other

For Ukraine which wants the integration in European community, analysis of the different going near trade education, study of features of the domestic system of postgraduate pedagogical education and determination of strategic directions it subsequent development seems a necessity and timely. Taking into account it, and taking into account, that this проблематика did not get the proper scientific accompaniment until now, a select theme was topical enough.

Gave essence of concept of postgraduate pedagogical education possibility to define two its basic functions: in-plant training and internship; retraining of shots and their specialization. Thus, it is possible to establish, that implementation of these functions is fixed, mainly, on the institutes of postgraduate pedagogical education.

Differentiating of functions between establishments of higher pedagogical education of different kinds enabled expressly to define a purpose and task of postgraduate pedagogical education. In particular, the purpose of postgraduate education is satisfaction of individual necessities of citizens in personality and professional growth and also providing of necessities of the state in the skilled shots of high level of professional and culture, capable competently and responsibly to execute post functions, apply the newest technologies in industry, to assist subsequent socio-economic development of society.

The analysis of state normative acts and scientific sources allowed to light up the basic tasks of postgraduate pedagogical education, namely:

- driving of volumes and maintenance of retraining and in-plant training is to accordance with the current and perspective necessities of the state;
- forming of maintenance of studies which has the having a special purpose sending to professional development of concrete specialists;
- application of modern educational technologies and introduction of external, distance, it-correspondance forms of studies;
- providing of organic unity is with the system of preparation of specialists by the account of necessities of labour-market;
- optimization of network of educational establishments of the system of postgraduate education is on principles of the current and strategic planning of requirements in the professional studies of specialists.

The analysis of the existent system of postgraduate pedagogical formation of Ukraine allowed to select the basic features of this system, to which it costs to take:

- decentralization of management, absence of administrative vertical line, deepening of democratic processes, confession of own choice of forms of organization of studies, educational technologies, support of innovative initiatives;
- the rational distributing of functions is between different establishments of postgraduate education;
- development of theory of maintenance of postgraduate pedagogical education which on this time remains not enough decided;
- expansion of partner relationships is with other countries in relation to the decision of problems of postgraduate education;
- importance and actuality of study of bases of economy is in a period intensive hi-tech development of our state on market principles.

In addition, considering, that personality is in the system of postgraduate education most long time the life, has a few variants of choice of maintenance and forms of organization of studies (eye, correspondance, distance), methods of studies, is in a position of choice of educational establishment and term of studies, for this reason it really will realize principle of continuity in education. For this reason, postgraduate education must be examined as one of the most priority directions of development of education in the state, as it is directly related to the prospects of economic development and social stability of society.

Vrakhovuyuchi afore-mentioned, it follows to establish, that on the stage of modernization of education післядипломна pedagogical after the activity collects educations new forms and partner relations, becomes more clear and accessible. With the purpose of subsequent improvement of pedagogical education it is expedient it would be to create at Cabinet Ministers of Ukraine Interdepartmental co-ordinating advice on questions postgraduate education of representatives of ministries and other central organs of executive power, in the submission of which there are the proper establishments.

Key words: knowledge, education, postgraduate trade education, modernization of the system of education, multilevel preparation.

Масштабність функцій і завдань післядипломної освіти викликають необхідність визначення концептуальних основ безперервного професійного зростання громадян, постійного оновлення напрямів, змісту і форм навчання відповідно до потреб економічного та соціального розвитку України. Сучасна концепція післядипломної освіти визначає цілі та завдання у справі розвитку професіоналізму кадрового потенціалу, вдосконалення функціонування загальнонаціональної системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців для професійної діяльності в різних галузях економіки, державного управління, місцевого самоврядування та ін.

Для України, що прагне своєї інтеграції в європейську спільноту, аналіз різних підходів до професійної освіти, вивчення особливостей вітчизняної системи післядипломної педагогічної освіти та визначення стратегічних напрямків її подальшого розвитку видається необхідним та своєчасним. З огляду на це та враховуючи, що належного наукового супроводу дана проблематика досі не отримала, обрана тема є досить актуальною.

Серед науковців, які досліджували проблеми післядипломної освіти в освітньому просторі Європи, добре відомі такі вчені, як М. Фуллан, А. Харгівса, Л. Крімер-Хайона, Х. Вонка, Р. Фесмерра. Серед російських та українських дослідників післядипломної педагогічної освіти за кордоном варто відмітити Т. Вакуленко, В. Гаманюка, В. Гаргая, Л. Пуховську, Ю. Ющенко та ін. Разом із тим, окремі аспекти вказаної проблеми залишаються не розглянутими та потребують проведення спеціального дослідження.

Як одна із складових державної системи освіти післядипломна педагогічна освіта визначена статтею 10 закону України «Про вищу освіту» як спеціалізоване вдосконалення освіти та професійної підготовки особи шляхом поглиблення, розширення й оновлення її професійних знань, умінь і навичок або отримання іншої спеціальності на основі здобутого раніше освітньо-кваліфікаційного рівня та практичного досвіду. Таке трактування сутності поняття післядипломної педагогічної освіти дало можливість визначити дві основні її функції:

- підвищення кваліфікації і стажування;
- перепідготовка кадрів та їх спеціалізація.

При цьому підвищення кваліфікації (розширення профілю) розглядається нами як отримання додаткових умінь і знань з виконання додаткових завдань та обов'язків у сфері своєї професії чи посади; стажування – як процес отримання досвіду виконання відповідних завдань і зобов'язань у додаткових сферах своєї діяльності; перепідготовка – як отримання додаткової спеціальності в рамках існуючого освітньо-кваліфікаційного рівня; спеціалізація – як отримання додаткової професійної спеціалізації в межах однієї спеціальності й освітньо-кваліфікаційного рівня.

Згідно із законом України «Про вищу освіту» виконання цих функцій покладене, в основному, на інститути післядипломної педагогічної освіти (ІППО), які є вищими навчальними закладами III-IV рівнів акредитації [1]. Що стосується педагогічних університетів, то вони, в основному, виконують функцію підготовки висококваліфікованих педагогічних кадрів різних освітньо-кваліфікаційних рівнів – бакалаврів та магістрів.

Таке розмежування функцій між закладами вищої педагогічної освіти різних видів дало можливість чітко визначити мету і завдання післядипломної педагогічної освіти. Зокрема, метою післядипломної освіти є задоволення індивідуальних потреб громадян в особистісному та професійному зростанні, а також забезпечення потреб держави у кваліфікованих кадрах високого рівня професіоналізму та культури, здатних компетентно і відповідально виконувати посадові функції, впроваджувати у виробництво новітні технології, сприяти подальшому соціально-економічному розвитку суспільства. Основні завдання післядипломної педагогічної освіти визначені Національною доктриною розвитку освіти і передбачають [2]:

- приведення обсягів та змісту перепідготовки і підвищення кваліфікації у відповідність до поточних та перспективних потреб держави;
- формування змісту навчання, яке має цільове спрямування на професійний розвиток конкретних фахівців;
- застосування сучасних навчальних технологій та запровадження екстерну, дистанційної, очно-заочної форм навчання;
- забезпечення органічної єдності зі системою підготовки фахівців шляхом урахування потреб ринку праці;
- оптимізація мережі навчальних закладів системи післядипломної освіти на засадах поточного та стратегічного планування потреб у професійному навчанні фахівців.

Аналіз наукових джерел, зокрема, Н.М. Дмух зазначає, що система післядипломної педагогічної освіти в Україні налічує 24 регіональні інститути післядипломної педагогічної освіти; 2 міські інститути при педагогічних університетах у м. Києві і м. Севастополі, Центральний інститут післядипломної педагогічної освіти АПН України, а також 19 факультетів підвищення кваліфікації в педагогічних університетах, 56 громадських організацій і фондів. У цілому в післядипломній освіті на сучасному етапі діє понад 180 установ [3, 74]. Як свідчить практика, в інститутах післядипломної педагогічної освіти щорічно підвищують кваліфікацію до 100 тис. педагогічних працівників, що становить 20% від усього педагогічного персоналу країни; в інших закладах, у тому числі й закладах недержавної форми власності, лише 2%.

Аналізуючи існуючу систему післядипломної педагогічної освіти України, зупинимося на *основних особливостях* вітчизняної системи.

По-перше слід зазначити, що головним координуючим центром у цій системі виступає Центральний інститут післядипломної педагогічної освіти (ЦППО) об'єктами координації якого є заклади післядипломної освіти різних форм власності, що мають відповідну ліцензію. При цьому варто зазначити, що координація діяльності закладів післядипломної педагогічної освіти різних видів і форм власності в Україні здійснюється не на засадах авторитарного управління з боку ЦППО, а, навпаки, на засадах демократичного співтовариства, взаємної підтримки, партнерства, професійного обміну досвідом. Саме така співпраця дала можливість створити відповідну систему оперативного запровадження наукових педагогічних розробок у практику роботи педагогічних працівників, прискорити інноваційні процеси в освіті. Таким чином, однією з особливостей вітчизняної системи післядипломної педагогічної освіти є її децентралізація управління, відсутність адміністративної вертикалі, поглиблення демократичних процесів, визнання власного вибору форм організації навчання, освітніх технологій, підтримка інноваційних ініціатив.

Друга особливість вітчизняної системи післядипломної педагогічної освіти полягає в раціональному розподілі функцій між різними закладами післядипломної освіти. Однак слід відзначити, що ця особливість потребує законодавчого закріплення, зокрема розробки і прийняття закону України «Про післядипломну освіту», у якому повинні знайти своє відображення всі особливості і складності роботи з дорослими людьми, високопрофесійними спеціалістами. Найбільш привабливою в проекті цього закону, на нашу думку, була б стаття «Про гарантії держави у сфері післядипломної освіти», у якій необхідно визначити гарантії громадянам України з боку держави щодо здобуття освіти впродовж усього життя та забезпечення пріоритету розвитку післядипломної освіти шляхом:

- фінансування за рахунок державного бюджету державних та комунальних закладів і установ післядипломної освіти;
- створення умов однакового доступу громадян до здобуття післядипломної освіти;
- недопущення скорочення кількості осіб, які навчаються за рахунок державного бюджету;
- надання податкових пільг навчальним закладам і освітнім установам, а також організаціям, що здійснюють післядипломну освіту;
- надання особам, які навчаються в закладах і установах післядипломної освіти, державних

стипендій, місць у гуртожитках, цільових кредитів, субсидій та пільг відповідно до чинного законодавства України;

- сприяння створенню і функціонуванню недержавних навчальних закладів, що надають послуги у сфері післядипломної освіти.

Третю особливість вітчизняної системи післядипломної педагогічної освіти можна вважати розробку теорії змісту післядипломної педагогічної освіти, яка на даний час залишається недостатньо вирішеною. Хоча, варто зазначити, що протягом останніх років зусиллями наукових і методичних працівників Центрального інституту і обласних інститутів післядипломної педагогічної освіти вдалося [4, 51]:

- узгодити норми навчального навантаження для різних категорій слухачів відповідно до їхнього досвіду і компетентності;
- виокремити загальнокультурну (соціально-гуманітарну), професійну та діагностико-аналітичну складові в структурі навчального плану з підвищення кваліфікації педагогічних працівників та визначити їх частку (відповідно 10%; 80%; 10%);
- співвіднести кількість годин теоретичних і практичних занять залежно від рівня професійної кваліфікації щодо тих, хто навчається, зменшивши при цьому кількість теоретичних занять для педагогічних працівників, що мають вищий рівень кваліфікації чи освітньо-кваліфікаційний рівень;
- наповнити навчальний процес сучасними активними й інтерактивними методами навчання, а його організацію – новими формами.

Серед пріоритетів та стратегій ЦППО можна виділити наявність нових активних форм і методів навчання та його організації, таких як: дистанційна форма навчання, якою охоплено понад 25% слухачів курсів підвищення кваліфікації керівних кадрів освіти; комп'ютерні та мультимедійні технології навчання, що застосовуються в ЦППО у 15% навчальних занять [5, 28].

Проведений аналіз свідчить про те, що Україна практично наблизилася до розробки Стандарту підвищення кваліфікації педагогічних працівників, який є орієнтиром – спрямовуючим вектором у відборі змісту, структури, форм, методів та засобів навчання. При цьому варто зазначити, що проект Стандарту підвищення кваліфікації педагогічних працівників складається з типової структури навчального плану і змістовного наповнення кожної його складової, відповідно до категорій педагогічних працівників.

Четвертою особливістю вітчизняної системи післядипломної педагогічної освіти є розширення партнерських відносин з іншими країнами щодо розв'язання проблем післядипломної освіти. Важливим у цій роботі є вивчення досвіду роботи центрів післядипломної освіти провідних країн світу з питань організації роботи, цілеспрямованості та вмотивованості кожного педагога щодо досягнення високих результатів у навчанні. Особливо корисним буде визначення впливу результатів навчання на результати професійної атестації педагогічних працівників та рівень їхньої заробітної плати. Отже зрозуміло, що викладач, який не хоче застосовувати сучасні технології у своїй професійній діяльності, або не хоче цьому навчатися, не зможе підтвердити свій професійний рівень і отримати ліцензію на право виконувати професійну діяльність.

Відносно нашої держави слід визнати, що мережа центрів освіти ще не розвинута як в інших провідних державах світу, особливо така, яка б підтримувалась громадськими організаціями або приватними особами, хоча багато що зроблено в цьому напрямі [6, 4]. Зокрема, партнерські стосунки, які виникли між державними і недержавними організаціями післядипломної освіти України і Національною радою освіти США дають надію на те, що дана робота продовжуватиметься, і її результатом будуть наукові симпозиуми і зустрічі партнерів із різних країн світу.

П'ятою особливістю вітчизняної системи післядипломної педагогічної освіти відзначимо важливість і актуальність вивчення основ економіки в період інтенсивного високотехнологічного розвитку нашої держави на ринкових засадах. На наш погляд, це пояснюється недостатньою економічною компетентністю громадян України, зокрема, педагогічних працівників та бажанням вивести країну з економічної кризи. Тому важливість здобуття економічної компетенції кожною особистістю постає як необхідність [7, 26].

Крім того, враховуючи, що особистість перебуває в системі післядипломної освіти найбільш тривалий час свого життя, має декілька варіантів вибору змісту і форм організації навчання (очна, заочна, дистанційна), методів навчання, має можливість вибору навчального закладу і терміну навчання, саме тому вона реально реалізує принцип безперервності в освіті. Саме тому, післядипломна освіта повинна розглядатися як один із найбільш пріоритетних напрямків розвитку освіти в державі, оскільки вона безпосередньо пов'язана з перспективами економічного розвитку та соціальної стабільності суспільства.

Враховуючи вищезазначене, слід констатувати, що на етапі модернізації освіти післядипломна педагогічна освіта за своєю діяльністю набирає нових форм і партнерських відносин, стає більш зрозумілою та доступною.

З метою подальшого удосконалення педагогічної освіти доцільно було б створити при Кабінеті Міністрів України Міжвідомчу координаційну раду з питань післядипломної освіти представників міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, у підпорядкуванні яких є відповідні заклади.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про вищу освіту: Закон України від 17.01.2002 // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 2984-III, – Ст. 134.
2. Національна доктрина розвитку освіти в Україні: Затв. указом Президента України від 17 квітня 2002 р. № 347 // Офіційний вісник України – 2002. – № 16 – Ст. 860.
3. Дмух Н.М. Сучасний стан післядипломної педагогічної освіти: державно-управлінський аспект / Н.М. Дмух // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка: матер. Всеукр. наук.-практ. конф. – Суми: ВТД Університетська книга, 2007. – С. 72-77.
4. Вища освіта України і Болонський процес: навчальний посібник / авторський колектив: М.Ф. Степко, Я.Я. Болубаш, В.Д. Шинкарук, В.В. Грубінко, І.І. Бабин; за ред. В.Г. Кременя. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004. – 384 с.
5. Кузьмінський А.І. Теоретико-методологічні засади післядипломної педагогічної освіти в Україні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / А.І. Кузьмінський. – К., 2003. – 42 с.
6. Романенко М.І. Методологічні проблеми розвитку післядипломної педагогічної освіти в контексті освітянських реформ / М.І. Романенко // Післядипломна освіта в Україні. – 2004. – № 1. – С. 3-6.
7. Інноваційна стратегія українських реформ / Гальчинський А.С., Геєц В.М., Кінах А.К., Семиноженко В.П. – К.: Знання України, 2002. – 308 с.

100000

УДК 342: 341.461 (477)

ЮРИДИЧНІ ОСОБИ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА: ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ В АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІЙ СФЕРІ

Мацелик Т.О., к.ю.н., доцент

Національний університет державної податкової служби України

У статті розглядаються юридичні особи публічного права як колективні суб'єкти адміністративного права, аналізуються ознаки цих суб'єктів, звертається увага на їх організаційно-правові форми.

Ключові слова: колективний суб'єкт адміністративного права, юридична особа публічного права, організаційно-правова форма, ознаки.

Мацельк Т.А. ЮРИДИЧЕСКИЕ ЛИЦА ПУБЛИЧНОГО ПРАВА: ОСОБЕННОСТИ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ В АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВОВОЙ СФЕРЕ / Национальный университет государственной налоговой службы Украины, Украина